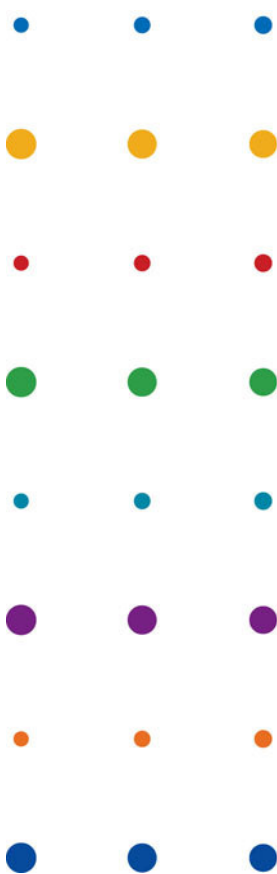

JONGleren in het verkeer in de provincie Utrecht

Effectmeting

Eindrapport

Provincie Utrecht

November 2010
Definitief

JONGleren in het verkeer in de provincie Utrecht Effectmeting

Eindrapport

dossier : AC7688-01-001

registratienummer : MO-AF20100812

Provincie Utrecht

November 2010

Definitief

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	2
2	ACHTERGROND, DOELSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN	3
2.1	Inhoud van het project 'JONGleren in het verkeer'	3
2.2	Doelstelling	3
2.3	Onderzoeksvragen	4
3	OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK	5
3.1	Onderzoeksdesign	5
3.2	Effect variabelen	5
3.3	Meetinstrument	6
3.4	Werving van respondenten	6
3.5	Statistische toetsing	7
3.6	Schaalconstructie	7
4	RESULTATEN VAN DE EFFECTMETING	8
4.1	Beschrijving onderzoeksgroep	8
4.2	Veilig vervoer van kinderen	9
4.2.1	Vervoer op de fiets van kinderen tussen 9 maanden en 2 jaar	9
4.2.2	Vervoer op de fiets van kinderen tussen 2 en 4 jaar	10
4.2.3	Vervoer in de auto van kinderen tussen 0 en 1,5 jaar	10
4.2.4	Vervoer in de auto van kinderen tussen 1,5 en 4 jaar	11
4.2.5	Aanschaf van beveiligingsmiddelen	12
4.3	Verkeersopvoeding	13
4.3.1	Uitleg over veilig gedrag in het verkeer	13
4.3.2	Voorbeeldgedrag	14
4.3.3	Voorkomen van gevaarlijke situaties	14
4.4	Kennis	15
4.4.1	Kennis over ontwikkeling van kinderen	15
4.4.2	Kennis over regelgeving	16
4.5	Waardering voor het JONGleren project	16
4.5.1	Ouderavond	16
4.6	Vergelijking met de resultaten van JONGleren in Noord-Brabant	18
5	SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	20
5.1	Conclusies	20
5.2	Aanbevelingen	22
6	COLOFON	23
	Vragenlijst JONGleren: voormeting	1
	Vragenlijst JONGleren: nameting	8

1 INLEIDING

Het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV)-Utrecht heeft samen met het ROV-Limburg aan de wieg gestaan van het project 'JONGleren in het verkeer'. JONGleren betreft een educatief programma dat is gericht op peuters tot circa vier jaar en hun ouders/ verzorgers. Centraal in het programma staat hoe de ouders/ verzorgers ervoor kunnen zorgen dat hun kinderen zich veilig door het verkeer kunnen bewegen.

In het verleden is het project JONGleren in de provincie Utrecht vooral geëvalueerd op basis van het behaalde doelbereik (aantal bereikte instellingen c.q. aantal bereikte kinderen en ouders/ verzorgers) én op basis van het uitvoeringsproces (wat loopt er goed of minder goed bij de implementatie en hoe kan een en ander worden verbeterd).

In de periode 2009 - 2010 is een evaluatieonderzoek uitgevoerd om tevens inzicht te verwerven in de effecten van het project JONGleren op de kennis, de houding en het gedrag van met name de ouders/ verzorgers. In dit rapport wordt verslag gedaan van de resultaten van dat evaluatieonderzoek.

Achtereenvolgens wordt in dit rapport aandacht besteed aan:

- Achtergrond, doelstelling en onderzoeksvragen (hoofdstuk 2)
- Opzet en uitvoering van het onderzoek (hoofdstuk 3)
- Resultaten van de effectmeting (hoofdstuk 4)
- Samenvatting, conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 5)

2 ACHTERGROND, DOELSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN

2.1 Inhoud van het project 'JONGleren in het verkeer'

De kern van het educatieve programma 'JONGleren in het verkeer' bestaat uit een themawEEK over verkeer voor kinderen en een informatiebijeenkomst voor de ouders/ verzorgers. Rondom deze twee kernactiviteiten zijn tal van aanvullende initiatieven mogelijk. De informatiemap staat uitgebreid stil bij de manier waarop de kernactiviteiten het best georganiseerd kunnen worden. In deel 1 van de map (Regie) wordt aandacht besteed aan de wijze waarop gemeenten en lokale instellingen zoals onderwijsbegeleidingsdiensten en organisaties voor thuiszorg of welzijnswerk bij de opzet en de uitvoering van de activiteiten betrokken kunnen worden. Deel 2 van de map (Praktijk) is gericht op degenen die daadwerkelijk bij de uitvoering van het programma betrokken zijn. Deel 3 (Voorlichtingsmaterialen) tenslotte geeft een overzicht van de materialen die ten behoeve van het programma kunnen worden ingezet. Ten behoeve van het programma 'JONGleren in het verkeer' is een Materialenkist Peuters samengesteld. Deze materialenkist bevat allerlei materialen om concrete verkeerseducatieve activiteiten met peuters uit te voeren.

Sinds 2008 besteedt het ROV-Utrecht de werving en de begeleiding van het project 'JONGleren' uit aan de Onderwijs BegeleidingsDienst (OBD) Eduniek. Eduniek is een organisatie die van oudsher een netwerk heeft bij onderwijsinstellingen. De begeleiding van de instellingen is maatwerk. De instellingen kunnen kiezen om een onderdeel of het totale project door Eduniek te laten begeleiden. Zelfstandig deelnemen aan het project behoort ook tot de mogelijkheden. Een andere optie is dat gemeenten zelf de werving en begeleiding financieren.

2.2 Doelstelling

Verkeerseducatie voor jonge kinderen is een belangrijke zaak. In de eerste levensjaren leren kinderen immers ongemerkt al heel veel over hoe zij zich in het dagelijkse leven en dus ook in het verkeer behoren te gedragen. Kinderen die in deze eerste jaren regelmatig met hun ouders het verkeer in gaan en van hen het goede voorbeeld krijgen, plukken daar op latere leeftijd de vruchten van. "Jong beginnen met verkeersopvoeding" is dan ook de centrale boodschap van 'JONGleren in het verkeer'.

Leerdoelen Permanente Verkeerseducatie voor doelgroep 0-4 jaar

Wanneer het basisprogramma van 'JONGleren in het verkeer' integraal wordt uitgevoerd, wordt aan alle voor de doelgroep 0-4 jaar geformuleerde leerdoelen¹ aandacht besteed. In hoeverre leerdoelen uitputtend aan de orde komen is uiteraard sterk afhankelijk van de wijze waarop de beide basisactiviteiten (de verkeersweek en de informatiebijeenkomst) worden ingevuld.

In 'JONGleren in het verkeer' komen alle geformuleerde leerdoelen aan de orde, te weten:

- IV.1a: Invloed persoonlijke kenmerken ouder/ verzorger op verkeersgedrag.
- IV.1b: Invloed persoonlijke kenmerken kind op verkeersgedrag.
- IV.2a: Invloed van eigen persoonlijke risicovolle neigingen ouder/ verzorger op verkeersgedrag.
- IV.2b: Invloed van neigingen van het kind op verkeersgedrag.

¹ Vissers, J., van Betuw, A., Nägele, R., Kooistra, A. en Hartevelde, M. (2004). Leerdoelendocument Permanente Verkeerseducatie. Rapportnummer TT04-56. Veenendaal, Traffic Test.

- IV.3a: Zelfbewustzijn t.a.v. rol van eigen persoonlijke motieven en impulsen ouder/ verzorger op verkeersgedrag.
- IV.3b: Zelfbewustzijn t.a.v. gedrag van het kind.
- III.1: Keuze en planning van verkeersdeelname.
- III.2: Inzicht van risico's bij het maken van afwegingen in een concrete verkeerscontext (strategisch niveau).
- III.3: Zelfbewustzijn t.a.v. de mate waarin men zich laat leiden door veiligheidsoverwegingen.
- II.1a: Kennis en vaardigheid m.b.t. herkennen van gevaar en anticiperen op of vermijden van risicovolle situaties.
- II.1b: Kennis van basisregels en deze begrijpelijk maken voor het kind.
- II.2: Inzicht in risico's van verkeersdeelname door het kind in concrete situaties.
- II.3: Zelfbewustzijn t.a.v. zwakke en sterke punten bij vervoer van kinderen en t.a.v. voorbeeldfunctie.
- I.1a: Kennis en vaardigheid (kind) m.b.t. veilige speelomgeving en veilig oversteken.
- I.1b: Kennis en vaardigheid (ouder/ verzorger) m.b.t. speelgedrag, oversteekgedrag, gebruik beveiligingsmiddelen en aanschaf veilige vervoermiddelen.
- I.2: Inzicht in risico's m.b.t. beperkte vaardigheden van het kind, niet (correct) gebruiken van beveiligingsmiddelen en verkeersdeelname onder moeilijke omstandigheden.
- I.3: Zelfbewustzijn t.a.v. vaardigheidsniveau kind, eigen zwakke en sterke punten bij uitvoering verkeerstaak en voorbeeldfunctie.

2.3 Onderzoeksvragen

In het evaluatieonderzoek staan de volgende drie onderzoeksvragen centraal:

- Hebben de ouders/ verzorgers door het project JONGleren meer kennis van het verkeersgedrag van jonge kinderen en van de wijze waarop ze veilig vervoerd moeten worden?
- Is de houding van de ouders/ verzorgers ten opzichte van wat veilig verkeersgedrag is met betrekking tot jonge kinderen door het project JONGleren verbeterd?
- Is het gedrag van de ouders/ verzorgers met betrekking tot de wijze waarop men jonge kinderen op de fiets en in de auto vervoert door het project JONGleren verbeterd?

3 OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

3.1 Onderzoeksdesign

Het onderzoeksdesign dat voor de meting van de effecten van JONGleren is gehanteerd, betreft een klassiek voormeting - nameting model met een experimentele groep en een controlegroep. Het was echter niet mogelijk om respondenten random toe te wijzen aan de experimentele of controle conditie. We spreken dan ook van een quasi-experimenteel design (zie tabel 3.1).

<i>Tabel 3.1 Het bij de effectmeting toegepaste onderzoeksdesign</i>				
	<i>Voormeting</i>	<i>Deelname aan JONGleren</i>	<i>Nameting korte termijn</i>	<i>Nameting lange termijn</i>
Experimentele groep	Ja, direct voorafgaan aan deelname ouderavond	Ja	Ja, circa 6 weken na deelname aan de ouderavond	Ja, circa 4 maanden na deelname aan de ouderavond
Controlegroep	Ja, op tijdstip vergelijkbaar met dat van de experimentele groep	Neen	Ja, op tijdstip vergelijkbaar met dat van de experimentele groep	Neen

3.2 Effect variabelen

Verkeerseducatieve interventies hebben tot doel om personen voorwaarden voor veilig verkeersgedrag bij te brengen. Dat geldt ook voor JONGleren in het verkeer. Wat betreft die voorwaarden wordt meestal de volgende driedeling toegepast: voorwaarden met betrekking tot kennis (kennen), vaardigheid (kunnen) en houding (willen). Of het nu om kennis, vaardigheden, houding, bewustwording, risicoperceptie of risicoacceptatie gaat, het uiteindelijke doel van JONGleren is om het gedrag van betrokkenen te veranderen. Daarbij nemen we aan dat wanneer personen zich veiliger in het verkeer gaan gedragen ook hun ongevalsrisico afneemt. Voor sommige gedragingen is dat door onderzoek aangetoond. Zo weten we dat gebruik van alcohol, handheld bellen en rijden met onaangepast hoge snelheden de kans op ongevallen vergroot. Voor andere gedragingen, zoals mobiel bellen op de fiets en geen richting aangeven op de fiets, vermoeden we dat ze het ongevalsrisico eveneens verhogen. Echter, we hebben vaak geen harde cijfers over de werkelijke relatie met ongevallen. Toch gaan we ervan uit dat verkeerseducatieve interventies de voorwaarden van veilig gedrag kunnen bijbrengen en dat ze, wanneer ze dat doen, het verkeersgedrag verbeteren. Op zijn beurt leidt dit veiliger verkeersgedrag uiteindelijk tot minder ongevallen. Dat is wat we aannemen.

Nagaan of door verkeerseducatieve interventies het aantal verkeersslachtoffers ook daadwerkelijk is afgenomen, is echter een vrijwel onmogelijke opgave. In het EVEO-onderzoek (Twisk, Vlakveld en Commandeur, 2006²) worden daarvoor de volgende redenen gegeven:

- De kans op ongevallen is erg klein. Daarom is een erg grote steekproef nodig (duizenden personen) die over een lange periode (enkele jaren) wordt gevolgd.

² Twisk, D.A.M., Vlakveld, W.P. & Commandeur, C. (2006) Wanneer is verkeerseducatie effectief? Systematische evaluatie van educatieprojecten. R-2006-28. Leidschendam, SWOV.

- Het is moeilijk een controlegroep samen te stellen met personen die in alle opzichten gelijk zijn aan de personen van de experimentele groep.
- Verkeersongevallen zijn doorgaans het gevolg van een samenloop van omstandigheden, waarbij het onveilige gedrag van betrokkenen slechts een van de factoren vormt.

Evenals bij het EVEO-onderzoek wordt bij het meten van de effecten van het project JONGleren in het verkeer niet gekeken naar de afname van het aantal ongevallen. De effecten van de projecten worden bepaald door de veranderingen in de voorwaarden voor gedrag en het gedrag zelf te meten. De voorwaarden voor gedrag zijn afgeleid van de PVE-leerdoelen die voor de doelgroep 0 – 4 jaar zijn geformuleerd. Om praktische redenen is gekozen voor het meten van zelfgerapporteerd gedrag³.

3.3 Meetinstrument

Ten behoeve van de gegevensverzameling voor de effectmeting is een vragenlijst opgesteld die een aantal centrale PVE-leerdoelen probeert te meten. Voor de inhoud van de vragenlijst is aangesloten bij de vragenlijst, die door DHV is ontwikkeld voor de evaluatie van het project JONGleren in de provincie Noord-Brabant. Ten behoeve van deze vragenlijst is geput uit een door de SWOV voor het EVEO-project opgestelde vragenlijst. De gebruikte vragenlijsten zijn terug te vinden in bijlage 1.

In de vragenlijst komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- kennis van het verkeersgedrag van jonge kinderen en van de wijze waarop ze veilig vervoerd moeten worden
- de wijze waarop men jonge kinderen op de fiets en in de auto vervoert
- kennis van de wijze waarop jonge kinderen kunnen worden voorbereid op een zelfstandige deelname aan het verkeer
- de mate waarin men jonge kinderen daadwerkelijk voorbereid op een zelfstandige verkeersdeelname
- houding ten opzichte van wat veilig verkeersgedrag is met betrekking tot jonge kinderen

Tevens zijn in de vragenlijst enkele achtergrondkenmerken verzameld. Deze gegevens worden gebruikt om na te gaan in hoeverre er relevante verschillen bestaan met betrekking tot kennis, houding en gedrag naar de geregistreerde achtergrondkenmerken. Ook worden ze gebruikt om na te gaan of de experimentele groep en controlegroep met elkaar overeenkomen.

3.4 Werving van respondenten

Ouders/ verzorgers in de experimentele groep

De vragenlijst van de voormeting is door de ouders/ verzorgers aan het begin van de ouderavond ingevuld. Hier is voor gekozen om een zo hoog mogelijke respons te realiseren. Bovendien heeft het

³ Het zou uiteraard beter zijn geweest als veranderingen in het gedrag zelf waren gemeten in plaats van de veranderingen in het zelfgerapporteerde gedrag. Dergelijk observatieonderzoek is echter vaak moeilijk uitvoerbaar en tevens kostbaar. Verder weten we uit onderzoek dat er een grote samenhang bestaat tussen het zelfgerapporteerde gedrag en het feitelijke gedrag. Wel is sprake van sociaal wenselijke antwoorden (het gerapporteerde gebruik van de autogordel is bijvoorbeeld gemiddeld 10 procentpunten hoger dan het geobserveerde gebruik), maar deze systematische overschatting doet zich in gelijke mate voor in de experimentele groep en de controlegroep.

(moeten) invullen van de vragenlijst op deze manier geen invloed op de bereidheid om naar de ouderavond te gaan.

Aan de ouders/ verzorgers is gevraagd op de vragenlijst van de voormeting hun e-mail adres in te vullen. De vragenlijst van de nametingen zijn vervolgens naar dit e-mail adres verstuurd. De lijst van de eerste nameting is circa zes weken na de ouderavond verstuurd, de lijst van de tweede nameting weer circa drie maanden daarna.

Ouders/ verzorgers in de controlegroep

Onder de ouders/ verzorgers die niet naar de ouderavond zijn gegaan, is een aantal dagen na de ouderavond bij het bezoek aan de peuterspeelzaal/ het kinderdagverblijf een vragenlijst meegegeven als zij hun kind kwamen ophalen. De ouders/ verzorgers konden de ingevulde vragenlijst in een portvrije envelop opsturen naar DHV. De vragenlijst van de nameting is bij de controlegroep eveneens via e-mail afgenomen op een tijdstip vergelijkbaar met dat van de experimentele groep. Bij de controle groep is geen tweede nameting uitgevoerd.

Beloning voor het invullen van de vragenlijsten

De ouders/ verzorgers die zowel de vragenlijst van de voormeting als die van de nameting hadden ingevuld, kregen daarvoor een cadeaubon van 5 Euro.

3.5 Statistische toetsing

Bij het interpreteren van de uitkomsten van de statistische analyses van diverse deelonderzoeken (zie hoofdstuk 4) is steeds uitgegaan van een significantieniveau van $p < 0,05$. Wanneer een verschil als significant aangemerkt wordt, betekent dit dat de kans dat dit verschil op toeval berust, kleiner is dan 5%. Of een bepaald verschil significant is, is mede afhankelijk van de steekproefgrootte. Hierdoor is het mogelijk dat bestaande verschillen niet aangetoond kunnen worden, omdat de steekproef te weinig waarnemingen bevat.

3.6 Schaalconstructie

De vragenlijsten die de respondenten hebben ingevuld bevat een aantal vragen waarin gevraagd wordt de mening te geven over diverse stellingen. Zo bevat de vraag over de verkeersopvoeding een 14-tal stellingen over de manier waarop ouders/ verzorgers hun kinderen voorbereiden op een zelfstandige deelname aan het verkeer. Het is erg onoverzichtelijk als per stelling gekeken wordt naar eventuele verschillen tussen voor- en nameting bij experimentele en controle groep. Het is daarom gebruikelijk om via schaalconstructie te zoeken naar items c.q. stellingen die bij elkaar horen en in feite eenzelfde onderliggend construct meten en vervolgens de resultaten aan de hand van deze constructen te rapporteren. Op deze manier zijn de enquêtevragen via schaalconstructie tot een aantal centrale thema's samengevat.

4 RESULTATEN VAN DE EFFECTMETING

4.1 Beschrijving onderzoeksgroep

In totaal hebben in de experimentele groep 106 personen de vragenlijst van de voormeting ingevuld. Van hen hebben 53 personen (50%) ook de vragenlijst van de eerste nameting ingevuld. Daarvan hebben vervolgens 39 personen (37% t.o.v. de groep die de voormeting heeft ingevuld) de tweede nameting ingevuld. In de experimentele groep hebben 51 personen de vragenlijst van de voormeting ingevuld. Van hen hebben 32 personen (63%) tevens de vragenlijst van de nameting ingevuld.

Tabel 4.1 Beschrijving van de experimentele en controle groep			
	Experimentele groep	Controle groep	Significantie
<i>Sekse (% vrouwen)</i>	84,0%	90,6%	ns ⁴
<i>Leeftijd</i>	35,0 jaar	34,9 jaar	ns
<i>Opleiding</i>			ns
- basisonderwijs	0%	3%	
- LBO, VMBO, MAVO e.d.	4%	7%	
- MBO, HAVO, VWO	33%	23%	
- HBO, universiteit	63%	67%	
<i>Etnische achtergrond</i>			
- in Nederland geboren	94%	100%	ns
- Nederlands eerste taal	98%	100%	ns
<i>Burgerlijke staat</i>			ns
- gehuwd	82%	81%	
- samenwonend	16%	19%	
- alleenstaand	2%	0%	
<i>Aantal kinderen</i>			ns
- een	35%	25%	
- twee	51%	60%	
- drie	14%	15%	
<i>Autobezit (% gezinnen met auto)</i>	100%	100%	ns
<i>Rijbewijsbezit (% met rijbewijs B)</i>	100%	97%	ns
<i>Ongevalbetrokkenheid (een of meer ongevallen)</i>	10%	15%	ns

⁴ De afkorting ns staat voor: niet significant.

In tabel 4.1 worden de experimentele en de controle groep op een aantal achtergrondkenmerken vergeleken. Er zijn geen significante verschillen tussen de beide groepen⁵. Dit betekent dat beide groepen goed met elkaar vergelijkbaar zijn.

Het merendeel van de respondenten is vrouw. Daarmee wordt het traditionele beeld bevestigd dat de vrouw over het algemeen een belangrijkere taak in de zorg voor de kinderen heeft dan de man. In beide groepen zijn personen met een hoge opleiding oververtegenwoordigd. Personen met een allochtone achtergrond zijn in beide groepen juist ondervertegenwoordigd.

4.2 Veilig vervoer van kinderen

4.2.1 Vervoer op de fiets van kinderen tussen 9 maanden en 2 jaar

In tabel 4.2 is weergegeven op welke manier de respondenten in de experimentele en de controle groep kinderen tussen 9 maanden en 2 jaar op de fiets vervoeren. Over het algemeen worden kinderen zowel door de experimentele groep als door de controlegroep op een veilige wijze vervoerd. Manieren die niet veilig zijn (zoals vervoer in een draagzak en los in een fietsbak voorop de fiets) worden nauwelijks gerapporteerd.

Als aanvullende maatregel zorgen bijna alle respondenten ervoor dat de kinderen met een gordel of riempje worden vastgezet. Van de fietshelm wordt echter (zowel in de experimentele als in de controle groep) geen gebruik gemaakt.

<i>Tabel 4.2 Vervoer op de fiets van kinderen tussen 9 maanden en 2 jaar</i>					
	<i>Experimentele groep</i>			<i>Controle groep</i>	
	<i>Voor</i>	<i>Na 1</i>	<i>Na 2</i>	<i>Voor</i>	<i>Na 1</i>
<i>Wijze van vervoer (% dat vaak of altijd gebruikt maakt van de onderstaande manieren)</i>					
- kinderzitje voorop de fiets	82%	88%	93%	62%	77%
- kinderzitje achterop de fiets	37%	13%	14%	60%	18%
- in een draagzak op het lichaam	0%	0%	0%	0%	0%
- in een fietsbak voorop de fiets	6%	9%	7%	12%	8%
- in een fietskar achteraan de fiets	0%	0%	0%	12%	8%
<i>Aanvullende veiligheidsmaatregelen</i>					
- vastzetten met een gordel of riempje	96%	100%	100%	94%	78%
- een fietshelm opzetten	0%	0%	0%	0%	0%

⁵ Voor de toetsing van verschillen tussen de experimentele en de controle groep in tabel 4.1 zijn t-toetsen (verschillen tussen continue variabelen, zoals leeftijd), z-toetsen (verschillen tussen proporties op dichotome variabelen, zoals sekse en rijbewijsbezit) en chi-kwadraat toetsen (verschillen tussen categorische variabelen, zoals opleiding en burgerlijke staat). Deze laatste toets kijkt naar de verdeling van de scores over alle categorieën van de variabelen.

Het valt op dat de respondenten (zowel in de experimentele als in de controle groep) reeds bij de voormeting het gewenste gedrag vertonen. Dat betekent dat er in beide groepen nauwelijks winst te behalen is. Dat is een verklaring voor het feit dat er geen verschillen zijn tussen experimentele en controle groep en dat er tevens geen verbetering in gedrag is tussen voor- en nameting. Bij de experimentele groep bestaat geen verschil tussen de resultaten van de eerste en de tweede nameting.

4.2.2 Vervoer op de fiets van kinderen tussen 2 en 4 jaar

In tabel 4.3 zijn de gegevens terug te vinden over het vervoer op de fiets van kinderen tussen 2 en 4 jaar. Het beeld vertoont veel gelijkheid met dat voor het vervoer van kinderen tussen 9 maanden en 2 jaar. Over het algemeen worden kinderen bij de voormeting al op een veilige wijze vervoerd en zijn er in de voorsituatie weinig verschillen tussen de experimentele en controle groep. Dus opnieuw is er in beide groepen nauwelijks meer winst te behalen. Derhalve vinden we geen effect van het Jongleren project op het gedrag van de betrokken ouders/ verzorgers.

Ook voor kinderen tussen 2 en 4 jaar geldt dat de ouders/ verzorgers als aanvullende maatregel bijna altijd gebruik maken van een gordel of een riempje. Opnieuw wordt de valhelm nauwelijks gebruikt (door slechts één ouder in de experimentele groep).

Bij de experimentele groep bestaat geen verschil tussen de resultaten van de eerste en de tweede nameting.

<i>Tabel 4.3 Vervoer op de fiets van kinderen tussen 2 en 4 jaar</i>					
	<i>Experimentele groep</i>			<i>Controle groep</i>	
	<i>Voor</i>	<i>Na 1</i>	<i>Na 2</i>	<i>Voor</i>	<i>Na 1</i>
<i>Wijze van vervoer (% dat vaak of altijd gebruikt maakt van de onderstaande manieren)</i>					
- kinderzitje voorop de fiets	39%	36%	18%	22%	22%
- kinderzitje achterop de fiets	75%	65%	65%	60%	70%
- in een fietsbak voorop de fiets	5%	9%	4%	6%	6%
- in een fietskar achteraan de fiets	6%	0%	4%	17%	6%
<i>Aanvullende veiligheidsmaatregelen</i>					
- vastzetten met een gordel of riempje	94%	98%	97%	93%	81%
- een fietshelm opzetten	3%	9%	3%	0%	0%

4.2.3 Vervoer in de auto van kinderen tussen 0 en 1,5 jaar

Tabel 4.4. geeft een overzicht van de manier waarop kinderen tussen de 0 en 1,5 jaar in de auto worden vervoerd. Ook voor het vervoer in de auto geldt, dat de ouders/ verzorgers bij de voormeting hun kinderen al op een veilige wijze vervoeren. Dat is in de experimentele groep niet anders dan in de controle groep. Ook voor het vervoer in de auto is er in beide groepen dus weinig winst te behalen. Mede daarom vinden we geen significante verschillen tussen de experimentele en de controle groep. Wat opvalt is dat de meeste ouders/ verzorgers ook de regels kennen (en toepassen) voor het vervoer van kleine kinderen op

de voorstoel: men geeft aan dat men dan het kinderzitje tegen de rijrichting in plaatst en tevens de airbag uitschakelt.

Bij de experimentele groep bestaat geen verschil tussen de resultaten van de eerste en de tweede nameting.

Tabel 4.4 Vervoer in de auto van kinderen tussen 0 en 1,5 jaar					
	Experimentele groep			Controle groep	
	Voor	Na 1	Na 2	Voor	Na 1
<i>Wijze van vervoer (% dat vaak of altijd gebruikt maakt van de onderstaande manieren)</i>					
- op de eigen (=bestuurder) schoot	0%	0%	0%	0%	0%
- op de schoot van een passagier	8%	0%	0%	0%	0%
- op de voorstoel in een babyzitje	27%	11%	18%	9%	14%
- op de achterbank in een babyzitje	92%	100%	31%	100%	100%
- op de voorstoel in een reiswieg	0%	0%	0%	0%	0%
- op de achterbank in een reiswieg	4%	0%	0%	0%	0%
<i>Aanvullende veiligheidsmaatregelen op de voorstoel</i>					
- tegen de rijrichting in plaatsen	83%	89%	100%	100%	84%
- het babyzitje vastzetten	100%	100%	100%	100%	100%
- het kind vastmaken	92%	100%	100%	100%	100%
- de airbag voor de voorpassagier uitschakelen	89%	100%	100%	100%	100%
<i>Aanvullende veiligheidsmaatregelen op de achterbank</i>					
- tegen de rijrichting in plaatsen	95%	94%	100%	73%	76%
- het babyzitje vastzetten	100%	100%	100%	100%	100%
- het kind vastmaken	100%	100%	100%	100%	100%

4.2.4 Vervoer in de auto van kinderen tussen 1,5 en 4 jaar

In tabel 4.5 is terug te vinden hoe kinderen tussen 1,5 en 4 jaar in de auto worden vervoerd. Opnieuw is het beeld al bij de voormeting erg positief, zowel bij de experimentele als bij de controle groep. De airbag op de voorstoel wordt minder vaak uitgeschakeld, maar dat hangt waarschijnlijk samen met het feit dat de wat oudere kinderen al in een groter stoeltje worden vervoerd. Dat hoeft niet meer tegen de rijrichting in geplaatst te worden en dan hoeft de airbag ook niet uitgeschakeld te worden. Wat betreft het laten uitstappen van kinderen aan de kant van de stoep is er nog duidelijk verbeter ruimte.

Er bestaan geen significante verschillen tussen de experimentele en de controle groep. Bij de experimentele groep bestaat geen verschil tussen de resultaten van de eerste en de tweede nameting.

Tabel 4.5 Vervoer in de auto van kinderen tussen 1,5 en 4 jaar					
	Experimentele groep			Controle groep	
	Voor	Na 1	Na 2	Voor	Na 1
<i>Wijze van vervoer op de voorstoel (% dat vaak of altijd gebruikt maakt van de onderstaande manieren)</i>					
- alleen de gewone autogordel	5%	0%	0%	0%	0%
- zittingverhoger én autogordel	38%	20%	31%	19%	20%
- vastgezet kinderzitje, kind vast	88%	58%	62%	71%	45%
- vastgezet kinderzitje, kind los	6%	0%	0%	0%	0%
- airbag voorpassagier uitschakelen	33%	63%	60%	25%	55%
- op schoot passagier	0%	0%	0%	0%	0%
- geen enkele bescherming	0%	0%	0%	0%	0%
<i>Wijze van vervoer op de achterbank (% dat vaak of altijd gebruikt maakt van de onderstaande manieren)</i>					
- alleen de gewone autogordel	3%	0%	0%	0%	4%
- zittingverhoger én autogordel	41%	20%	29%	21%	25%
- vastgezet kinderzitje, kind vast	94%	96%	93%	90%	91%
- vastgezet kinderzitje, kind los	0%	0%	0%	0%	0%
- op schoot passagier	15%	0%	0%	6%	0%
- geen enkele bescherming	0%	0%	0%	0%	0%
<i>Aanvullende veiligheidsmaatregelen op de achterbank</i>					
- kind laten in- en uitstappen aan de kant van de stoep	60%	63%	56%	52%	52%
- portieren op kinderslot zetten	95%	89%	72%	91%	92%

4.2.5 Aanschaf van beveiligingsmiddelen

Aan de respondenten is gevraagd of zij gebruik maken van hulpbronnen wanneer zij beveiligingsmiddelen voor hun kind of kinderen aanschaffen. Er zijn drie 'hulpbronnen' voorgelegd, te weten:

- Nagaan of er wettelijke eisen zijn en vervolgens kijken of hulpmiddelen aan die eisen voldoen (bijvoorbeeld kijken of het juiste keurmerk aanwezig is).
- Nagaan (bijvoorbeeld via de website van 'Consument en veiligheid') welke gebruikseisen er gelden voor het hulpmiddel en kijken welke hulpmiddelen hieraan voldoen.
- In testrapporten (o.a. van de Consumentenbond en de ANWB) kijken welke hulpmiddelen het beste zijn.

De drie items vormen een betrouwbare schaal die de zorgvuldigheid van de aanschaf van beveiligingsmiddelen meet. De schaal kan lopen van minimaal 3 (geen zorgvuldige aanschaf) tot 15 (zeer zorgvuldige aanschaf). Uit tabel 4.6 blijkt dat de activiteiten van Jongleren geen invloed hebben gehad op de zorgvuldigheid van de aanschaf. De drie hulpmiddelen worden door de beide groepen even vaak gebruikt en er is geen sprake van een significant verschil tussen de voormeting en de nameting.

Tabel 4.6 Mate waarin ouders/ verzorgers gebruik maken van hulpbronnen bij de aanschaf van beveiligingsmiddelen voor hun kind/ kinderen

	Voormeting	Nameting	Significantie
<i>Experimentele groep</i>	11,2	10,9	
<i>Controlegroep</i>	10,4	10,0	ns

4.3 Verkeersopvoeding

Aan de respondenten is een 14-tal stellingen over de verkeersopvoeding voorgelegd: over wat kinderen wel en niet mogen in het verkeer en over wat de ouders/ verzorgers doen om kinderen voor te bereiden op het zelfstandig deelnemen aan het verkeer. De 14 stellingen vallen in te delen in de volgende drie groepen/ schalen:

- Uitleg van ouders/ verzorgers over veilig gedrag in het verkeer
- De mate waarin ouders/ verzorgers aan kinderen het goede voorbeeld geven
- De mate waarin ouders/ verzorgers maatregelen nemen om te voorkomen dat hun kinderen in gevaarlijke situaties terechtkomen

4.3.1 Uitleg over veilig gedrag in het verkeer

De schaal met betrekking tot de uitleg over veilig gedrag in het verkeer omvat de volgende items/ stellingen:

- Uw kind laten zien hoe je belangrijke verkeersregels moet toepassen (stoppen bij een rood verkeerslicht) en uitleggen waarom dat zo moet (kijk het verkeerslicht staat nu op rood, dat betekent dat we nu moeten stoppen).
- Wanneer u met uw kind in de wandelwagen aan het wandelen bent, het wijzen op belangrijke dingen in het verkeer (kijk daar een auto of kijk daar een verkeerslicht).
- Als uw kind wat ouder is (bijna 4 jaar) het alleen buiten laten spelen. Maar het daarbij nadrukkelijk aangeven dat het alleen op de stoep mag komen.

Er is geen effect aan te tonen van het project Jongleren op de uitleg van over veilig gedrag in het verkeer aan hun kinderen door de ouders/ verzorgers (zie tabel 4.7).

Tabel 4.7 Mate waarin ouders/ verzorgers kinderen uitleg geven over veilig gedrag in het verkeer (bij experimentele groep staat bij nameting tussen haakjes het resultaat van de tweede nameting)

	Voormeting	Nameting	Significantie
<i>Experimentele groep</i>	10,0	10,1 (10,2)	
<i>Controlegroep</i>	11,3	11,8	ns

4.3.2 Voorbeeldgedrag

De schaal met betrekking tot het voorbeeldgedrag omvat de volgende items/ stellingen:

- Met uw kind door een rood voetgangerslicht lopen, omdat er geen auto's aankomen en andere mensen ook gewoon doorlopen.
- Mobiel bellen, terwijl u met uw kind door een drukke straat loopt.
- Ook wanneer u zonder uw eigen kind op straat bent en er zijn andere ouders met hun kinderen in de buurt, u bewust aan de verkeersregels houden (bijvoorbeeld bij een rood verkeerslicht niet oversteken, hoewel er helemaal geen verkeer aankomt).
- Steekt u tijdens het fietsen in het bijzijn van uw kinderen bij het afslaan altijd de hand uit, terwijl u dat nooit doet wanneer u alleen fietst.
- Bent u zich in het bijzijn van uw kinderen meer bewust van uw verkeersgedrag dan wanneer u alleen aan het verkeer deelneemt.

Tabel 4.8 Mate waarin ouders/ verzorgers het goede voorbeeld geven in het verkeer (bij experimentele groep staat bij nameting tussen haakjes het resultaat van de tweede nameting)

	Voormeting	Nameting	Significantie
Experimentele groep	19,1	19,1 (19,7)	
Controlegroep	19,4	19,4	ns

Er is geen effect terug te vinden van het project Jongleren op het voorbeeldgedrag van de ouders/ verzorgers (zie tabel 4.8).

4.3.3 Voorkomen van gevaarlijke situaties

De schaal met betrekking tot het voorkomen van gevaarlijke situaties omvat de volgende items/ stellingen:

- Wanneer u met uw kind op de stoep loopt, bewust zo lopen dat u het in het oog houdt en meteen kan ingrijpen als het plotseling de weg op zou lopen.
- Wanneer u met uw kind het verkeer ingaat ervoor zorgen dat het heldere felle kleding draagt, zodat het beter opvalt in het verkeer.
- Uw kind alleen op plaatsen buiten laten spelen, waar geen auto's of bromfietsen kunnen komen.
- Bij het wandelen in een drukke straat met een ander praten en daardoor even het kind uit het oog verliezen.
- Uw kind zonder toezicht op straat laten spelen. Maar daarbij aan oudere kinderen vragen of ze op uw kind willen letten.
- Let u in de auto in het bijzijn van uw kinderen meer op uw eigen rijsnelheid dan wanneer u alleen rijdt.

Er is geen effect terug te vinden van het project Jongleren op het gedrag van de ouders/ verzorgers met betrekking tot het voorkomen van gevaarlijke situaties (zie tabel 4.9).

Tabel 4.9 Mate waarin ouders/ verzorgers proberen te voorkomen dat kinderen in gevaarlijke situaties terecht komen (bij experimentele groep staat bij nameting tussen haakjes het resultaat van de tweede nameting)

	Voormeting	Nameting	Significantie
Experimentele groep	22,5	21,5 (21,8)	
Controlegroep	22,1	21,4	ns

4.4 Kennis

Aan de respondenten is een 10-tal kennisvragen voorgelegd. Vijf vragen hebben betrekking op de kennis over de ontwikkeling van het kind en wat dit betekent voor een zelfstandige verkeersdeelname. Vijf vragen hebben betrekking op de regelgeving met betrekking tot het gebruik van beveiligingsmiddelen.

4.4.1 Kennis over ontwikkeling van kinderen

Wat betreft de kennis over de ontwikkeling van kinderen zijn de volgende vijf stellingen voorgelegd:

- Kinderen vanaf ongeveer 2 jaar kunnen even goed als volwassenen dingen rechts en links van hen opmerken.
- Vanaf ongeveer 3 jaar kunnen kinderen snelheden en afstanden net zo goed inschatten als volwassenen.
- Onder begeleiding van een oudere broer of zus (ongeveer 7 jaar) kan een peuter ergens veilig naartoe lopen.
- Het heeft geen zin om kleine kinderen (1 tot 2 jaar) al op belangrijke dingen in het verkeer te wijzen.
- Vanaf ongeveer 3 jaar kunnen kinderen zich min of meer in een ander verplaatsen.

De score op de schaal 'kennis over de ontwikkeling van kinderen' kan lopen van 0 (geen enkele vraag goed beantwoord) tot 5 (alle vragen goed beantwoord).

Tabel 4.10 Kennis ouders/ verzorgers over de ontwikkeling van kinderen

	Voormeting	Nameting	Significantie
Experimentele groep	4,0	4,7	
Controlegroep	4,3	4,3	s

Het project Jongleren is van invloed op de kennis over de ontwikkeling van kinderen en wat dat betekent voor een zelfstandige verkeersdeelname. Ondanks het feit dat bij de voormeting de kennis over de ontwikkeling van beide groepen al erg hoog is, heeft deelname aan het project bij de experimentele groep geleid tot een significante stijging terwijl die in de controle groep onveranderd is gebleven.

4.4.2 Kennis over regelgeving

Wat betreft de kennis over de regelgeving met betrekking tot de beveiliging van kinderen zijn de volgende vijf stellingen voorgelegd:

- Stel, u haalt in de auto een aantal kinderen (alleen 3 of 4 jaar oud) op. U bent dan verplicht alle kinderen in kinderzitjes te vervoeren.
- Kinderen mogen in een kinderzitje nooit op de voorstoel worden vervoerd.
- Baby's in babystoeltjes (maxi-cosi) moeten altijd tegen de rijrichting in vervoerd worden.
- Wanneer kinderen zelf gaan fietsen, moeten ze een goedgekeurde fietshelm dragen.
- Fietszitjes moeten wettelijk goedgekeurd zijn.

Tabel 4.11 Kennis van ouders/ verzorgers over regelgeving			
	Voormeting	Nameting	Significantie
<i>Experimentele groep</i>	3,0	3,3	
<i>Controlegroep</i>	2,8	3,0	ns

De kennis over de regelgeving blijft duidelijk achter bij die over de ontwikkeling van kinderen. Kennis over de regelgeving verschilt niet tussen de experimentele en de controle groep en het project Jongleren leidt bij de experimentele groep niet tot een verbetering van de kennis.

4.5 Waardering voor het JONGleren project

4.5.1 Ouderavond

Het oordeel van de ouders/ verzorgers over ouderavond is erg positief (zie tabel 4.12). Een grote meerderheid van de ouders/ verzorgers vindt de ouderavond (erg) interessant (92%), (erg) nuttig (91%) en (erg) informatief (87%). Ook vindt men dat er (erg) veel ruimte was om vragen te stellen (96%). Tevens vinden de ouders/ verzorgers het over het algemeen een leuke avond, hoewel hier de waardering iets lager is: 79% vindt de avond (erg) leuk. Over de duidelijkheid van de presentaties is men eveneens wat kritischer, maar ook hier is sprake van een hoge waardering ; 83% vindt de presentaties (erg) duidelijk.

	(helemaal) mee eens	neutraal	(helemaal) mee oneens
<i>Ik vond de ouderavond interessant</i>	92%	6%	2%
<i>Ik vond de ouderavond nuttig</i>	91%	9%	0%
<i>Ik heb op de ouderavond dingen gehoord die ik nog niet wist</i>	87%	9%	4%
<i>Ik vond de ouderavond leuk</i>	79%	17%	4%
<i>Ik vond de presentaties duidelijk</i>	83%	13%	4%
<i>Ik kon gemakkelijk vragen stellen</i>	96%	4%	0%

De ouders verzorgers is ook gevraagd aan te geven In welke mate hun gedrag door de ouderavond is veranderd. Bij het interpreteren van de gegevens moeten we er rekening mee houden dat het gedrag van de ouders vóór de ouderavond vaak al gunstig is (zie ook de eerder gerapporteerde resultaten in de voorgaande paragrafen). Toch geven veel ouders/ verzorgers aan dat hun gedrag (verder) is verbeterd (zie tabel 4.13). Ouders/ verzorgers hebben meer aandacht voor de voorbeeldrol die zij voor hun kinderen hebben (66%), letten beter op als zij met hun kinderen het verkeer ingaan (57%), praten met hun kinderen vaker over verkeer (51%) en letten beter op bij het vervoer van hun kinderen (30%). Het laatste percentage is waarschijnlijk relatief laag, omdat de ouders/ verzorgers over het algemeen al veilige keuzen maken bij het vervoer van hun kinderen (zowel op de fiets als in de auto; zie ook paragraaf 4.2).

Tabel 4.13 Mate waarin het gedrag van de ouders/ verzorgers door de ouderavond is veranderd			
	(helemaal) mee eens	neutraal	(helemaal) mee oneens
<i>Ik let na de ouderavond meer op mijn eigen gedrag in het verkeer dan vroeger</i>	66%	17%	27%
<i>Ik praat na de ouderavond meer met mijn kind over het verkeer dan vroeger</i>	51%	30%	19%
<i>Ik let na de ouderavond beter op hoe ik mijn kind vervoer dan vroeger</i>	30%	34%	36%
<i>Ik let na de ouderavond beter op als ik met mijn kind het verkeer inga</i>	57%	28%	15%

De ouders/ verzorgers konden via een open vraag nog aangeven welke onderdelen zij met name hebben gewaardeerd. Dan worden vooral de film genoemd (door 42%) en de informatie over de ontwikkeling en de beleving van jonge kinderen (genoemd door 30%; zie ook tabel 4.14).

Ook kon men verbeterpunten aangeven. Dat levert een tweetal aandachtspunten op: een aantal ouders/ verzorgers vond dat de groepsdiscussie niet goed uit de verf kwam (genoemd door 15%) en een aantal ouders/ verzorgers vond dat sommige presentaties te snel en te rommelig waren (genoemd door 11%; zie ook tabel 4.14).

Tabel 4.14 Spontaan genoemde sterke punten van de ouderavond en spontaan genoemde aandachtspunten	
	Percentage ouders dat punt noemt
<i>Sterke punten van de ouderavond</i>	
- de film over het gedrag van jonge kinderen in het verkeer	42%
- de informatie over de ontwikkeling en de beleving van jonge kinderen	30%
<i>Aandachtspunten/ verbeterpunten voor de ouderavond</i>	
- de groepsdiscussies moeten meer worden gestructureerd	15%
- sommige presentaties te lang en te rommelig	11%

De meeste ouders/ verzorgers hebben de informatiefolder ontvangen en gelezen (85%), een klein deel (15%) zegt de informatiefolder wel te hebben ontvangen, maar verder niet te hebben ingekeken (zie ook tabel 4.15).

Veel ouders/ verzorgers hebben gemerkt dat er buiten de ouderavond op het kinderdagverblijf allerlei activiteiten zijn ontwikkeld (62% geeft aan duidelijk iets gemerkt te hebben, 23% heeft iets van de aandacht gemerkt). Slechts 15% zegt niets gemerkt te hebben van aanvullende activiteiten (zie ook tabel 4.15).

Tabel 4.15 Bekendheid met informatiefolder en mate waarin men buiten de ouderavond nog iets gemerkt heeft van de activiteiten van JONGleren	
	Percentage ouders
<i>Bekendheid met informatiefolder</i>	
- folder ontvangen en gelezen	85%
- folder wel ontvangen, maar niet ingekeken	15%
<i>Mate waarin ouders iets gemerkt hebben van andere activiteiten</i>	
- ja, veel van gemerkt	62%
- ja, iets van gemerkt	23%
- neen, niets van gemerkt	15%

4.6 Vergelijking met de resultaten van JONGleren in Noord-Brabant

In de periode 2009-2010 is het project JONGleren ook in de provincie Noord-Brabant uitgevoerd en geëvalueerd (Vissers en van Leuven, 2010⁶). In deze paragraaf worden de resultaten van het onderzoek in Utrecht vergeleken met die in Noord-Brabant.

In hoofdlijnen komen de resultaten van de evaluatieonderzoeken in beide provincies goed met elkaar overeen. Voor een vergelijking van de resultaten is het om te beginnen belangrijk om na te gaan of de onderzoeksgroepen vergelijkbaar zijn. Wat betreft de gemeten achtergrondkenmerken komen de beide groepen goed overeen. Ook in de provincie Noord-Brabant hebben we te maken met een onderzoeksgroep waarin ouders/ verzorgers met een allochtone achtergrond ondervertegenwoordigd zijn en ouders/ verzorgers met een hoge opleiding oververtegenwoordigd.

Wat betreft het veilige vervoer van kinderen of de fiets en in de auto treffen we ook het beeld aan, dat de ouders/ verzorgers ook al bij de voormeting in hoge mate het gewenste gedrag laten zien. Met andere woorden ook daar is weinig ruimte om dat gedrag nog verder te verbeteren. Bijgevolg is er ook in Noord-Brabant geen effect aan te tonen van JONGleren op het veilige vervoer van kinderen.

Zowel in Utrecht als in Noord-Brabant zijn de ouders/ verzorgers erg positief over de opzet en de inhoud van de ouderavond. Op de meeste punten zijn de uitkomsten vergelijkbaar. Op de punten 'ik vond de ouderavond leuk' (Noord-Brabant 95% (helemaal) mee eens en Utrecht 79%) en 'ik vond de presentaties duidelijk' (Noord-Brabant 95% en Utrecht 83%) scoort de Brabantse uitvoering van JONGleren significant beter.

⁶ Vissers, J.A.M.M. en Leuven, J. van (2010) Effectmeting Mensgerichte Maatregelen Verkeersveiligheid Brabant. Resultaten van de eerste projectfase. Amersfoort, DHV.

De mate waarin de ouders/ verzorgers aangeven hun gedrag na de ouderavond te hebben aangepast is op 3 van de 4 punten vergelijkbaar. Het Noord-Brabantse project scoort significant beter op het onderdeel 'ik praat na de ouderavond meer met mijn kind over verkeer dan vroeger' (Noord-Brabant 70% helemaal mee eens, Utrecht 51%).

Wat betreft de andere onderdelen van de effectmeting is de conclusie dat de uitkomsten op vergelijkbare niveaus liggen. In Noord-Brabant is op het onderdeel 'kennis over de ontwikkeling van kinderen' geen sprake van een significant effect van JONGleren. De toename in de kennis op dit punt is bij de ouders/ verzorgers die de ouderavond hebben bijgewoond is in Utrecht (4,0 naar 4,7) groter dan in Noord-Brabant (van 4,3 naar 4,5).

5 SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit afsluitende hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten van het evaluatieonderzoek van het project 'JONGleren in het verkeer' samengevat. Dat doen we door voor de onderzoeksvragen (zie paragraaf 2.3) na te gaan wat de belangrijkste conclusies zijn. Vervolgens doen we op basis van die conclusies een aantal aanbevelingen voor de verdere uitvoering van het project 'JONGleren in het verkeer'.

5.1 Conclusies

Onderzoeksvraag 1

Hebben de ouders/ verzorgers door het project JONGleren meer kennis van het verkeersgedrag van jonge kinderen en van de wijze waarop ze veilig vervoerd moeten worden?

- JONGleren heeft een significant effect op de kennis over de ontwikkeling van kinderen en wat dit betekent voor hun deelname aan het verkeer. Ondanks het feit dat bij de voormeting de kennis over de ontwikkeling van jonge kinderen in beide groepen al erg hoog is, heeft deelname aan het project bij de experimentele groep geleid tot een significante stijging terwijl die in de controle groep onveranderd is gebleven.
- Ten aanzien van de kennis van de regelgeving vinden we geen effect van JONGleren. De kennis van de regels blijft achter bij die van de ontwikkeling van kinderen.

Onderzoeksvraag 2

Is de houding van de ouders/ verzorgers ten opzichte van wat veilig verkeersgedrag is met betrekking tot jonge kinderen door het project JONGleren verbeterd?

- Op basis van de vraagstelling over veilig gedrag in het verkeer kan geen effect worden aangetoond van JONGleren op de houding van ouders/ verzorgers ten opzichte van wat veilig gedrag is met betrekking tot jonge kinderen.
- Wat betreft de uitleg over veilig gedrag in het verkeer aan hun kinderen, het geven van het goede voorbeeld en het voorkomen van gevaarlijke situaties vertonen de ouders/ verzorgers zowel in de experimentele als in de controle groep al bij de voormeting in hoge mate het gewenste gedrag. Dat maakt het moeilijk om op deze punten nog winst te boeken.

Onderzoeksvraag 3

Is het gedrag van de ouders/ verzorgers met betrekking tot de wijze waarop men jonge kinderen op de fiets en in de auto vervoert door het project JONGleren verbeterd?

- De ouders/ verzorgers die aan de ouderavond hebben deelgenomen geven aan dat zij hun gedrag op een aantal punten hebben aangepast: zij zeggen meer aandacht te geven aan hun voorbeeldrol (66%), beter op te letten als zij met hun kinderen het verkeer ingaan (57%), vaker te praten over verkeer en wat veilig gedrag is in het verkeer (51%) en beter op te letten bij het vervoer van hun kinderen (30%).
- Het gerapporteerde vervoer van jonge kinderen op de fiets is door JONGleren niet verbeterd. Dit heeft vooral te maken met het feit dat het gedrag van de ouders/ verzorgers in zowel de experimentele als de controle groep al voor het project erg gunstig is. Er is met andere woorden weinig ruimte voor verbetering.

- Jonge kinderen worden op de fiets meestal in een kinderzitje vervoerd. Als ze in een fietsbak of fietskar worden vervoerd, zijn ze (op een enkele uitzondering na) vastgezet met een gordel of een riempje.
- De fietshelm wordt voor jonge kinderen nog nauwelijks gebruikt. Slechts een paar ouders zeggen voor hun kinderen een fietshelm te gebruiken.
- Ook het gerapporteerde vervoer van kinderen in de auto is door JONGleren niet verbeterd. Opnieuw heeft dit vooral te maken met het feit dat het gedrag van de ouders zowel in de experimentele als de controle groep al erg gunstig is.
- Slechts in een zeer beperkt aantal gevallen is in de auto sprake van onveilig vervoer (los of op schoot, in een reiswieg e.d.).
- Met betrekking tot het vervoer in de auto is er alleen wat betreft het laten uitstappen van kinderen aan de stoepkant nog een duidelijke ruimte om het gedrag te verbeteren. Bijna de helft van de ouders/ verzorgers doet dat niet altijd.

Afsluitend

De ouders/ verzorgers zijn erg positief over de ouderavond. Men vindt de ouderavond (erg) interessant (92%), (erg) nuttig (91%) en (erg) informatief (87%). Ook geven de ouders/ verzorgers aan dat hun gedrag (verder) is verbeterd, ze geven vaker het goede voorbeeld, letten beter op en praten vaker met hun kinderen over verkeer. Toch worden deze positieve uitkomsten slechts marginaal vertaald in significante verschillen tussen de ouders/ verzorgers die de ouderavond hebben bijgewoond en de ouders/ verzorgers die de ouderavond niet hebben bijgewoond.

Voor het ontbreken van deze significante effecten zijn verschillende verklaringen te geven. In de eerste plaats liggen de kennis, de houding en het gedrag van de ouders/ verzorgers in zowel de experimentele als de controle groep al bij de voormeting in belangrijke mate op het gewenste niveau. De kennis is groot, de houding positief en het gedrag met betrekking tot het vervoer en de verkeersdeelname erg veilig. In dat geval is het moeilijk nog verdere winst te behalen. In de tweede plaats komt de controle groep uit dezelfde peuterspeelzalen/ kinderdagverblijven. Dit betekent dat deze ouders/ verzorgers ook van allerlei activiteiten kennis hebben kunnen nemen. Zo is de informatiefolder ook bij deze ouders/ verzorgers terecht gekomen. In feite verschillen de experimentele en de controle groep met name op het al dan niet bijgewoond hebben van de ouderavond. Op deze avond is veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van kinderen en wat dat betekent voor hun deelname aan het verkeer. Het is met name ook op dit aspect waarop de experimentele zich na de ouderavond (significant) onderscheidt van de controle groep. Daarnaast moeten we rekening houden met het feit, dat we in dit onderzoek waarschijnlijk met een selecte groep ouders/ verzorgers te maken hebben. Dat kunnen we afleiden uit het relatief hoge opleidingsniveau van de onderzoeksgroep en het feit dat er weinig ouders/ verzorgers met een niet-Nederlandse achtergrond in de onderzoeksgroep zitten. Mogelijk hebben we in de onderzoeksgroep hierdoor te maken met ouders/ verzorgers betrokken die meer bewust stilstaan de veiligheid van hun kinderen in het algemeen en in het verkeer in het bijzonder⁷.

⁷ We weten overigens uit onderzoek, dat de ouders/ verzorgers van jonge kinderen over het algemeen erg veilige keuzen maken bij het vervoer van hun kinderen. Volgens het Periodiek Regionaal Onderzoek Verkeersveiligheid (PROV) vervoert 96% van deze doelgroep hun kinderen op een veilige wijze in de auto. Volgens het onderzoek 'Gebruik van beveiligingsmiddelen in auto's' worden jonge kinderen in 97% van de gevallen veilig vervoerd.

5.2 Aanbevelingen

Aanbevelingen met betrekking tot de ouderavond

- De ouders/ verzorgers zijn erg enthousiast over de opzet en de inhoud van de ouderavond. Dat betekent dat in grote lijnen het programma en de uitvoering ervan hetzelfde kan blijven.
- Wel verdient het aanbeveling de groepsdiscussies op de ouderavond meer structuur te geven.
- Tevens is het van belang om naar de opzet van de presentaties te kijken en ervoor te zorgen dat sprekers zich aan de spreektijd houden en 'to-the-point' zijn.
- Het gebruik van fietshelmen door jonge kinderen kan nog sterk worden verbeterd. Bezien zou moeten worden of dit onderwerp een prominentere plek op de ouderavond kan/ moet krijgen.
- Het veilig laten uitstappen van kinderen uit de auto laat eveneens nog te wensen over. Dit gebeurt nog te vaak aan de kant van de weg. Ook hier zou moeten worden bezien of dit onderwerp een prominentere plek op de ouderavond kan/ moet krijgen.

Aanbevelingen met betrekking tot het continueren van JONGleren

- De resultaten van de evaluatie zijn positief voor de opzet en de uitvoering van het project. Ouders/ verzorgers die de voorlichtingsavond hebben bezocht zijn enthousiast en zeggen dat de informatie die zij hebben gekregen aanleiding is om hun gedrag verder te verbeteren. Gezien de positieve resultaten van het onderzoek verdient het aanbeveling de uitvoering van het project JONGleren voort te zetten.
- Voor de groep die bij dit onderzoek betrokken is geldt dat zij het gewenste gedrag al in belangrijke mate vertonen en dat zij door JONGleren vooral bevestigd worden in hun goede gedrag. Uiteraard is dat een belangrijk doel van het JONGleren project. Maar het project zou nog aan waarde kunnen winnen als ook de ouders/ verzorgers zouden worden bereikt, die minder gunstig gedrag vertonen met betrekking tot het veilige vervoer en de veilige verkeersdeelname van hun jonge kinderen. In dit verband verdient het aanbeveling om in kaart te brengen wat eventuele 'risico' groepen ouders/ verzorgers zijn en zo die er zijn, hoe die dan het beste kunnen worden bereikt. De resultaten van dit onderzoek geven aan dat via de peuterspeelzalen/ kinderdagverblijven een selectieve groep ouders/ verzorgers wordt bereikt. Het opleidingsniveau is relatief hoog en er zitten relatief weinig ouders/ verzorgers in de groep die op deze manier wordt bereikt.

6 COLOFON

Opdrachtgever	: Provincie Utrecht
Project	: JONGleren in het verkeer in de provincie Utrecht
Dossier	: AC7688-01-001
Omvang rapport	: 23 pagina's
Auteurs	: Jan Vissers en Jacco van Leuven
Interne controle	: Cora Vlug
Projectleider	: Jan Vissers
Projectmanager	: Albert Nauta
Datum	: 3 November 2010
Naam/Paraaf	:

DHV B.V.

*Ruimte en Mobiliteit
Laan 1914 nr. 35
3818 EX Amersfoort
Postbus 1132
3800 BC Amersfoort
T (033) 468 20 00
F (033) 468 28 01
E info@dhv.nl
www.dhv.nl*

BIJLAGE 1 GEBRUIKTE VRAGENLIJSTEN

V1

Voormeting project 'JONGleren in het verkeer' Utrecht (E)

Vragenlijst JONGleren: voormeting

Algemene vragen

Datum ouderavond:

Naam kinderdagverblijf:

Bent u man of vrouw?

1. vrouw
2. man

Hoe oud bent u?

..... jaar

Wat is de hoogste opleiding die u voltooide?

1. basisonderwijs, lager onderwijs
2. lager beroepsonderwijs of vmbo, vglo, lavo, mavo, mulo
3. middelbaar beroepsonderwijs, havo, vwo, atheneum, gymnasium
4. hoger beroepsonderwijs, universiteit
5. anders, namelijk:

Bent u in Nederland geboren?

1. ja
2. nee

Is Nederlands de eerste taal die u sprak of heeft u op latere leeftijd Nederlands geleerd?

1. Nederlands eerste taal
2. Nederlands op latere leeftijd geleerd

Welke situatie is op u van toepassing?

1. Gehuwd
2. Samenwonend
3. Alleenstaand

Hoeveel kinderen heeft U?

..... kinderen

Hoeveel kinderen heeft u in de leeftijd van 0 tot 4 jaar?

..... kinderen

wat is de exacte leeftijd en het geslacht van uw kind of kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar? Indien u meer dan 3 kinderen in deze leeftijdsgroep heeft, kunt u de overige kinderen buiten beschouwing laten.

1. 1^e kind jaar maanden: jongen/ meisje
2. 2^e kind jaar maanden: jongen/ meisje
3. 3^e kind jaar maanden: jongen/ meisje

Hebt u in uw gezin de beschikking over een auto?

1. ja
2. nee

Rijdt u zelf auto?

1. ja
2. nee

Categorie I: Vragen over uw ongevalbetrokkenheid

	Nooit	1x	2x	3x	Meer dan 3x
1. Hoe vaak bent u in de afgelopen 24 maanden betrokken geweest bij een ongeval? Met een ongeval wordt een botsing of valpartij op de openbare weg bedoeld.	☐	☐	☐	☐	☐

Indien u betrokken bent geweest bij een ongeval, ga door naar vraag 2. Zo niet, dan kunt u de vragen 2 en 3 overslaan.

	1 ^e ongeval	2 ^e ongeval	3 ^e ongeval
2 In dien betrokken bij een ongeval: Hoe bent u betrokken geweest?	Lopend ☐ Fietsend ☐ Auto ☐ Anders, nl: _____	Lopend ☐ Fietsend ☐ Auto ☐ Anders, nl: _____	Lopend ☐ Fietsend ☐ Auto ☐ Anders, nl: _____

	1 ^e ongeval	2 ^e ongeval	3 ^e ongeval
3 Was/waren uw kind/kinderen bij een van de ongevallen betrokken?	Ja ☐ Nee ☐	Ja ☐ Nee ☐	Ja ☐ Nee ☐

Vragen over het vervoer van kinderen op de fiets en in de auto

Hierna volgt een aantal vragen over het vervoer van kinderen op de fiets of in de auto. Vul de vragen alleen in wanneer een van uw kinderen in de betreffende leeftijdscategorie valt. Indien dit niet het geval is, kunt u de vragen overslaan. Als u meerdere kinderen van in dezelfde leeftijdscategorie hebt, vul dan de vragen in voor het oudste kind in de betreffende leeftijdscategorie.

Categorie II: Vervoer op de fiets van kinderen tussen 9 maanden en 2 jaar

Neemt u uw kind (9 maanden – 2 jaar) wel eens mee op de fiets?

1. Ja **Ga door met vraag 1 van deze categorie**
2. Nee **Ga door naar categorie III**

Hieronder staat een aantal manieren waarop u uw kind/ kinderen (9 maanden – 2 jaar) op de fiets kunt vervoeren. Van welke manieren maakt u gebruik?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. In een kinderzitje voor op de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. In een kinderzitje achterop de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. In een draagzak op uw lichaam.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. In een fietsbak voorop de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. In een fietskar achteraan de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Als u uw kind/ kinderen (9 maanden – 2 jaar) op de fiets vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. Vastzetten met een gordel of riempje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Een fietshelm opzetten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Anders, namelijk: _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Categorie III: Vervoer op de fiets van kinderen tussen 2 en 4 jaar

Neemt u uw kind/ kinderen (2 – 4 jaar) wel eens mee op de fiets?

1. ja **Ga door met vraag 1 van deze categorie**
2. nee **Ga door naar categorie IV**

Hieronder staat een aantal manieren waarop u uw kind/ kinderen (2 – 4 jaar) op de fiets kunt vervoeren. Van welke manieren maakt u gebruik?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. In een kinderzitje voor op de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. In een kinderzitje achterop de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. In een fietsbak voorop de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. In een fietskar achteraan de fiets.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Als u uw kinderen (2 – 4 jaar) op de fiets vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. Vastzetten met een gordel of riempje.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Een fietshelm opzetten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Anders, namelijk: _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Categorie IV: Vervoer in de auto van kinderen tussen 0 en 1,5 jaar

Vervoert u uw kind/ kinderen (0 - 1,5 jaar) wel eens in de auto?

1. ja **Ga door met vraag 1 van deze categorie**
2. nee **Ga door naar categorie V**

Hieronder staat een aantal manieren waarop u uw kind/ kinderen (0 – 1,5 jaar) in de auto kunt vervoeren.
Van welke manieren maakt u gebruik?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. Op de eigen (=bestuurder) schoot.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Op de schoot van een passagier.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Op de voorstoel in een babyzitje (maxi-cosi e.d.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Op de achterbank in een babyzitje (maxi-cosi e.d.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Op de voorstoel in een reiswieg						
6. Op de achterbank in een reiswieg	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Als u uw kind (0 – 1,5 jaar) op de voorstoel vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. Tegen de rijrichting in plaatsen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het babyzitje vastzetten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Het kind vastmaken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. De airbag voor de voorpassagier uitschakelen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Als u uw kind (0 – 1,5 jaar) op de achterbank vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. Tegen de rijrichting in plaatsen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het babyzitje vastzetten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Het kind vastmaken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Categorie V: Vervoer in de auto van kinderen tussen 1,5 en 4 jaar

Vervoert u uw kind/ kinderen (1,5 - 4 jaar) wel eens in de auto?

1. ja **Ga door met vraag 1 van deze categorie**
2. nee **Ga door naar categorie VI**

Als u uw kind (1,5 – 4 jaar) op de voorstoel vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. Alleen de gewone autogordel gebruiken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Een zitverhoger en autogordel gebruiken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind is vastgezet.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind niet is vastgezet.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. De airbag voor de voorpassagier uitschakelen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6.	Op schoot van een passagier.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Geen enkele bescherming gebruiken (het kind zit los).	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Als u uw kind (1,5 – 4 jaar) op de achterbank vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1.	Alleen de gewone autogordel gebruiken.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Een zitverhoger en autogordel gebruiken.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind is vastgezet.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind niet is vastgezet.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Op schoot van een passagier.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Geen enkele bescherming gebruiken (het kind zit los).	☐	☐	☐	☐	☐

Als u uw kind (1,5 – 4 jaar) in de auto vervoert, neemt u dan de onderstaande algemene maatregelen?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1.	Het kind laten in- en uitstappen aan de kant van de stoep.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	De portieren op het kinderslot zetten.	☐	☐	☐	☐	☐

Categorie VI: Vragen over de verkeersopvoeding

Hieronder staat een aantal uitspraken over wat uw kind/ kinderen wel en niet mogen in het verkeer en over wat u doet om uw kind/ kinderen voor te bereiden op het zelfstandig aan het verkeer deelnemen. Geef u aan hoe vaak u dat doet. Als iets niet van toepassing voor u is, kruist u dan het hokje in de kolom 'niet van toepassing' aan.

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1.	Met uw kind door een rood voetgangerslicht lopen, omdat er geen auto's aankomen en andere mensen ook gewoon doorlopen.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Mobiel bellen, terwijl u met uw kind door een drukke straat loopt.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Uw kind laten zien hoe je belangrijke verkeersregels moet toepassen (stoppen bij een rood voetgangerslicht) en uitleggen waarom dat zo moet (kijk het licht staat nu op rood, dat betekent dat we nu moeten stoppen).	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Wanneer u met uw kind op de stoep loopt, bewust zo lopen dat u het in het oog houdt en meteen kan ingrijpen als het plotseling de weg op zou lopen.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Wanneer u met uw kind het verkeer ingaat ervoor zorgen dat het heldere felle kleding draagt, zodat het beter opvalt in het verkeer.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Wanneer met uw kind in de wandelwagen aan het wandelen bent, het wijzen op belangrijke dingen in het verkeer (kijk daar een auto of kijk daar een stoplicht).	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Uw kind alleen op plaatsen buiten laten spelen, waar geen auto's of bromfietsen kunnen komen.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Bij het wandelen in een drukke straat met een ander praten en	☐	☐	☐	☐	☐

	daardoor uw kind even uit het oog verliezen.						
9.	Als uw kind wat ouder is (bijna 4 jaar), het alleen buiten laten spelen. Maar het daarbij nadrukkelijk aangeven, dat het alleen op de stoep mag komen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	Uw kind zonder uw toezicht op straat laten spelen. Maar daarbij aan oudere kinderen vragen of ze op uw kind willen letten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11	Ook wanneer u zonder uw eigen kind op straat bent en er zijn andere ouders met hun kinderen in de buurt, u bewust aan de verkeersregels houden (bijvoorbeeld bij een rood voetgangerslicht niet oversteken, hoewel er helemaal geen verkeer aankomt).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12	Steekt u tijdens het fietsen in het bijzijn van uw kinderen bij het afslaan altijd de hand uit, terwijl u dat nooit doet wanneer u alleen fietst?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13	Let u in de auto in het bijzijn van uw kind(eren) meer op uw eigen rijnsnelheid dan wanneer u alleen rijdt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14	Bent u zich in het bijzijn van uw kind(eren) meer bewust van uw verkeersgedrag dan wanneer u alleen aan het verkeer deelneemt?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Categorie VII: Vragen over de aanschaf van hulpmiddelen om uw kind/ kinderen veilig te vervoeren

Let u bij de aanschaf van hulpmiddelen om uw kind/ kinderen veilig te vervoeren op de onderstaande zaken?

	Nooit	Soms	Regel- matig	Vaak	Altijd	N.v.t.
1. Nagaan of er wettelijke eisen zijn en vervolgens kijken of hulpmiddelen aan die eisen voldoen (bijvoorbeeld kijken of het juiste keurmerk aanwezig is).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Nagaan (bijvoorbeeld via de website van 'Consument en Veiligheid') welke gebruikseisen er gelden voor het hulpmiddel en kijken welke hulpmiddelen hieraan voldoen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. In testrapporten (o.a. van de Consumentenbond en de ANWB) kijken welke hulpmiddelen het beste zijn.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Categorie VIII: Enkele kennisvragen

		Goed	Fout	Weet niet
1.	Kinderen vanaf ongeveer 2 jaar kunnen even goed als volwassenen dingen links en rechts van hen opmerken.	☐	☐	☐
2.	Vanaf ongeveer 3 jaar kunnen kinderen snelheden en afstanden net zo goed inschatten als volwassenen.	☐	☐	☐
3.	Onder begeleiding van een oudere broer of zus (ongeveer 7 jaar) kan een peuter ergens veilig naartoe lopen.	☐	☐	☐
4	Het heeft geen zin om kleine kinderen (1 tot 2 jaar) al op belangrijke dingen in het verkeer te wijzen.	☐	☐	☐
5.	Vanaf ongeveer 3 jaar kunnen kinderen zich al min of meer in een ander verplaatsen.	☐	☐	☐
6.	Stel, u haalt in de auto een aantal kinderen (allen 3 of 4 jaar oud) op. U bent dan verplicht alle kinderen in kinderzitjes te vervoeren.	☐	☐	☐
7	Kinderen mogen in een kinderzitje nooit op de voorstoel worden vervoerd.	☐	☐	☐
8.	Baby's in babystoeltjes (maxi-cosi) moeten altijd tegen de rijrichting in vervoerd worden.	☐	☐	☐
9.	Wanneer kinderen zelf gaan fietsen, moeten ze een goedgekeurde fietshelm dragen.	☐	☐	☐
10	Fietszitjes moeten wettelijk zijn goedgekeurd.	☐	☐	☐

De vragenlijst van de nameting willen wij u via internet toesturen. Graag daarom hieronder uw e-mail adres invullen. Geef het adres op dat u het meeste gebruikt. Het adres graag duidelijk én compleet opschrijven, anders komt de tweede vragenlijst natuurlijk niet in uw mailbox.

E-mailadres:

Om u na afloop van het onderzoek de IRIS-cheque te kunnen opsturen (en als u geen e-mailadres heeft), verzoeken wij u hieronder uw adresgegevens in te vullen:

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Als u nog opmerkingen hebt dan kunt u die hieronder weergeven.

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Vragenlijst JONGleren: nameting

Vragen over het vervoer van kinderen

De manier waarop kinderen in het verkeer vervoerd worden, is afhankelijk van hun leeftijd en gewicht. In de vragen 14 tot en met 26 staat telkens aangegeven over welke leeftijdsgroep de vraag gaat. De vragen 15 t/m 17 gaan over het fietsvervoer van kinderen die tussen de 9 maanden en 2 jaar oud zijn. De vragen 19 t/m 21 gaan over het fietsvervoer van kinderen die tussen de 2 en 4 jaar oud zijn. Vraag 23 gaat over het autovervoer van kinderen die tussen de 0 en 1,5 jaar oud zijn en de vragen 25 en 26 gaan over het autovervoer van kinderen tussen de 1,5 jaar en de 4 jaar. Vul alleen de vragen in die van toepassing zijn op uw situatie.

Vervoer op de fiets van kinderen tussen 9 maanden en 2 jaar

Neemt u uw kind (9 maanden – 2 jaar) wel eens mee op de fiets?

1. ja **Ga door met vraag**
2. nee **Ga door met vraag**

Hieronder staat een aantal manieren waarop u uw kind/ kinderen (9 maanden – 2 jaar) op de fiets kunt vervoeren. Van welke manieren maakt u gebruik?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. In een kinderzitje voor op de fiets.	☐	☐	☐
2. In een kinderzitje achterop de fiets.	☐	☐	☐
3. In een draagzak op uw lichaam.	☐	☐	☐
4. In een fietsbak voorop de fiets.	☐	☐	☐
5. In een fietskar achteraan de auto.	☐	☐	☐

Als u uw kind/ kinderen (9 maanden – 2 jaar) op de fiets vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Vastzetten met een gordel of riempje.	☐	☐	☐
2. Een fietshelm opzetten.	☐	☐	☐

Vervoer op de fiets van kinderen tussen 2 en 4 jaar

Neemt u uw kind/ kinderen (2 – 4 jaar) wel eens mee op de fiets?

3. ja **Ga door met vraag**
4. nee **Ga door met vraag**

Hieronder staat een aantal manieren waarop u uw kind/ kinderen (2 – 4 jaar) op de fiets kunt vervoeren. Van welke manieren maakt u gebruik?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. In een kinderzitje voor op de fiets.	☐	☐	☐
2. In een kinderzitje achterop de fiets.	☐	☐	☐
3. In een fietsbak voorop de fiets.	☐	☐	☐
4. In een fietskar achteraan de auto.	☐	☐	☐

Als u uw kinderen (2 – 4 jaar) op de fiets vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Vastzetten met een gordel of riempje.	☐	☐	☐
2. Een fietshelm opzetten.	☐	☐	☐

Vervoer in de auto van kinderen tussen 0 en 1,5 jaar

Vervoert u uw kind/ kinderen (0 - 1,5 jaar) wel eens in de auto?

3. ja **Ga door met vraag**
 4. nee **Ga door met vraag**

Hieronder staat een aantal manieren waarop u uw kind/ kinderen (0 – 1,5 jaar) in de auto kunt vervoeren. Van welke manieren maakt u gebruik?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Op de eigen (=bestuurder) schoot.	☐	☐	☐
2. Op de schoot van een passagier.	☐	☐	☐
3. Op de voorstoel in een babyzitje (maxi-cosi e.d.)	☐	☐	☐
4. Op de achterbank in een babyzitje (maxi-cosi e.d.)	☐	☐	☐
5. Op de voorstoel in een reiswieg	☐	☐	☐
6. Op de achterbank in een reiswieg	☐	☐	☐

Als u uw kind (0 – 1,5 jaar) op de voorstoel vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Tegen de rijrichting in plaatsen.	☐	☐	☐
2. Het babyzitje vastzetten.	☐	☐	☐
3. Het kind vastmaken.	☐	☐	☐
4. De airbag voor de voorpassagier uitschakelen.	☐	☐	☐

Als u uw kind (0 – 1,5 jaar) op de achterbank vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Tegen de rijrichting in plaatsen.	☐	☐	☐
2. Het babyzitje vastzetten.	☐	☐	☐
3. Het kind vastmaken.	☐	☐	☐

Vervoer in de auto van kinderen tussen 1,5 en 4 jaar

Vervoert u uw kind/ kinderen (0 - 1,5 jaar) wel eens in de auto?

3. ja **Ga door met vraag**
 4. nee **Ga door met vraag**

Als u uw kind (1,5 – 4 jaar) op de voorstoel vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Alleen de gewone autogordel gebruiken.	☐	☐	☐
2. Een zitverhoger en autogordel gebruiken.	☐	☐	☐
3. Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind is vastgezet.	☐	☐	☐
4. Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind niet is vastgezet.	☐	☐	☐
5. De airbag voor de voorpassagier uitschakelen.	☐	☐	☐
6. Op schoot van een passagier.	☐	☐	☐
7. Geen enkele bescherming gebruiken (het kind zit los).	☐	☐	☐

Als u uw kind (1,5 – 4 jaar) op de achterbank vervoert, neemt u dan de onderstaande maatregelen?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Alleen de gewone autogordel gebruiken.	☐	☐	☐
2. Een zitverhoger en autogordel gebruiken.	☐	☐	☐
3. Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind is vastgezet.	☐	☐	☐
4. Een vastgezet kinderstoeltje gebruiken, waarin het kind niet is vastgezet.	☐	☐	☐
5. Op schoot van een passagier.	☐	☐	☐
6. Geen enkele bescherming gebruiken (het kind zit los).	☐	☐	☐

Als u uw kind (1,5 – 4 jaar) in de auto vervoert, neemt u dan de onderstaande algemene maatregelen?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Het kind laten in- en uitstappen aan de kant van de stoep.	☐	☐	☐
2. De portieren op het kinderslot zetten.	☐	☐	☐

Vragen over de verkeersopvoeding

Hieronder staat een aantal uitspraken over wat uw kind/ kinderen wel en niet mogen in het verkeer en over wat u doet om uw kind/ kinderen voor te bereiden op het zelfstandig aan het verkeer deelnemen. Geeft u aan hoe vaak u dat doet. Als iets niet van toepassing voor u is, kruist u dan het hokje in de kolom 'niet van toepassing' aan.

	Nooit	Soms	Regelmatig	Vaak	Altijd	Niet van toepassing
1. Met uw kind door een rood voetgangerslicht lopen, omdat er geen auto's aankomen en andere mensen ook gewoon doorlopen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Mobiel bellen, terwijl u met uw kind door een drukke straat loopt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Uw kind laten zien hoe je belangrijke verkeersregels moet toepassen (stoppen bij een rood voetgangerslicht) en uitleggen waarom dat zo moet (kijk het licht staat nu op rood, dat betekent dat we nu moeten stoppen).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Wanneer u met uw kind op de stoep loopt, bewust zo lopen dat u het in het oog houdt en meteen kan ingrijpen als het plotseling de weg op zou lopen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Wanneer u met uw kind het verkeer ingaat ervoor zorgen dat het heldere felle kleding draagt, zodat het beter opvalt in het verkeer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Wanneer met uw kind in de wandelwagen aan het wandelen bent, het wijzen op belangrijke dingen in het verkeer (kijk daar een auto of kijk daar een stoplicht).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Uw kind alleen op plaatsen buiten laten spelen, waar geen auto's of bromfietsen kunnen komen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Bij het wandelen in een drukke straat met een ander praten en daardoor uw kind even uit het oog verliezen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Als uw kind wat ouder is (bijna 4 jaar), het alleen buiten laten spelen. Maar het daarbij nadrukkelijk aangeven, dat het alleen op de stoep mag komen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Uw kind zonder uw toezicht op straat laten spelen. Maar daarbij aan oudere kinderen vragen of ze op uw kind willen letten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ook wanneer u zonder uw eigen kind op straat bent en er zijn andere ouders met hun kinderen in de buurt, u bewust aan de verkeersregels houden (bijvoorbeeld bij een rood voetgangerslicht niet oversteken, hoewel er helemaal geen verkeer aankomt).	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vragen over de aanschaf van hulpmiddelen om uw kind/ kinderen veilig te vervoeren

Let u bij de aanschaf van hulpmiddelen om uw kind/ kinderen veilig te vervoeren op de onderstaande zaken?

	Altijd	Meestal	Nooit
1. Nagaan of er wettelijke eisen zijn en vervolgens kijken of welke hulpmiddelen aan die eisen voldoen (bijvoorbeeld kijken of het juiste keurmerk aanwezig is).	☐	☐	☐
2. Nagaan (bijvoorbeeld via de website van 'Consument en Veiligheid') welke gebruikseisen er gelden voor het hulpmiddel en kijken welke hulpmiddelen hieraan voldoen.	☐	☐	☐
3. In testrapporten (o.a. van de Consumentenbond en de ANWB) kijken welke hulpmiddelen het beste zijn.	☐	☐	☐

Enkele kennisvragen

	Goed	Fout	Weet niet
1. Kinderen vanaf ongeveer 2 jaar kunnen even goed als volwassenen dingen links en rechts van hen opmerken.	☐	☐	☐
2. Vanaf ongeveer 3 jaar kunnen kinderen snelheden en afstanden net zo goed inschatten als volwassenen.	☐	☐	☐
3. Onder begeleiding van een oudere broer of zus (ongeveer 7 jaar) kan een peuter ergens veilig naartoe lopen.	☐	☐	☐
4. Het heeft geen zin om kleine kinderen (1 tot 2 jaar) al op belangrijke dingen in het verkeer te wijzen.	☐	☐	☐
5. Vanaf ongeveer 3 jaar kunnen kinderen zich al min of meer in een ander verplaatsen.	☐	☐	☐
6. Stel u haalt in de auto een aantal kinderen (allen 3 of 4 jaar oud) op. U bent dan verplicht alle kinderen in kinderzitjes te vervoeren.	☐	☐	☐
7. Kinderen mogen in een kinderzitje nooit op de voorstoel worden vervoerd.	☐	☐	☐
8. Baby's in babystoeltjes (maxi-cosi) moeten altijd tegen de rijrichting in vervoerd worden.	☐	☐	☐
9. Wanneer kinderen zelf gaan fietsen, moeten ze een goedgekeurde fietshelm dragen.	☐	☐	☐
10. Fietszitjes moeten wettelijk zijn goedgekeurd.	☐	☐	☐

Bent u aanwezig geweest bij één van de ouderavonden over JONGleren?

- 1. ja **Ga door met vraag**
- 2. nee **Ga door met vraag**

Hieronder staat een aantal uitspraken over de ouderavond die u hebt bijgewoond. Geef aan in hoeverre u het met de onderstaande uitspraken eens of oneens bent.

	Erg mee oneens	Mee oneens	Neutraal	Mee eens	Erg mee eens
1. Ik vond de ouderavond interessant.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ik vond de ouderavond nuttig.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik heb op de ouderavond dingen gehoord die ik nog niet wist.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik vond de ouderavond leuk.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik vind het heel goed dat er voor de ouders zo'n avond wordt georganiseerd.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik vond de presentaties tijdens de ouderavond duidelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Tijdens de ouderavond kon ik gemakkelijk vragen stellen als ik dat wilde.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik let na de ouderavond meer op mijn eigen gedrag in het verkeer dan vroeger.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik praat na de ouderavond meer met mijn kind over het verkeer dan vroeger.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ik let na de ouderavond beter op hoe ik mijn kind vervoer dan vroeger.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ik let na de ouderavond beter op als ik met mijn kind het verkeer inga.	☐	☐	☐	☐	☐

Welke onderdelen van de ouderavond vond u vooral goed?

.....

Welke onderdelen vond u minder goed?

.....

Heeft u ook onderwerpen gemist bij de ouderavond?

.....

Heeft u een informatiefolder over JONGleren ontvangen? En heeft u deze gelezen?

- 1. Wel ontvangen en ook gelezen.
- 2. Wel ontvangen maar niet gelezen.
- 3. Niet ontvangen.

Heeft u op andere manieren gemerkt dat er op het kinderdagverblijf aandacht werd besteed aan JONGleren?

- 1. ja, heel duidelijk
- 2. ja, enigszins
- 3. nee

Als u in aanmerking wilt komen voor de cadeaubon van 5,00 Euro, dan graag hier uw adresgegevens invullen:

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats: